

SVEA HOVRÄTT
Mark- och miljööverdomstolen
Rotel 060305

DOM
2015-06-16
Stockholm

Mål nr
M 2161-15

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Östersunds tingsrätts, mark- och miljödomstolen, dom 2015-02-16 i mål nr M 1943-14, se bilaga

KLAGANDE

1. A B

2. K E

3. R N

MOTPARTER

1. Länsstyrelsen i Västernorrlands län

2. SCA Skog AB

Ombud: M H

SAKEN

Avvisat överklagande

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSLUT

Mark- och miljööverdomstolen undanröjer mark- och miljödomstolens dom och återförvisar målet till mark- och miljödomstolen för fortsatt handläggning.

Dok.Id 1216622

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 2290 103 17 Stockholm	Birger Jarls Torg 16	08-561 670 00 08-561 675 50	08-561 675 59	måndag – fredag 09:00-15:00
		E-post: svea.avd6@dom.se www.svea.se		

YRKANDEN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

A B, K E och R N har, såsom det får förstås, yrkat att mark- och miljödomstolens dom ska ändras på så sätt att de ges rätt att överklaga miljöprövningsdelegationens beslut om tillstånd till täktverksamhet.

SCA Skog AB (bolaget) har motsatt sig ändring av mark- och miljödomstolens dom.

UTVECKLING AV TALAN I MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLEN

A B, K E och R N har till stöd för överklagandena anfört i huvudsak följande. De kommer att störas av buller från tälkten. Den planerade tälkten ligger på en höjd i förhållande till deras hus vilket innebär en risk för en förhöjd ljudnivå. **A B** och **K E** har även anfört att i vart fall borde bullervillkoren ändras till lägre nivåer. **R N** har även anfört att påverkan på henne dricksvattenbrunn inte är tillräckligt utredd.

Bolaget har till stöd för sin inställning anfört i huvudsak följande. Avståndet till närmaste bostäder är så stort (cirka tre kilometer) att någon risk för olägenhet eller störning inte föreligger. Det kan inte uteslutas att verksamheten vid tälkten under vissa förutsättningar kommer att vara hörbar för boende i Omsjö. Därifrån är emellertid steget långt till en beaktansvärd störning eller olägenhet i miljöbalkens mening. Avståndet mellan tälkten och dricksvattenbrunnen är så långt att det inte finns någon risk för påverkan. Klagandena kan inte anses vara berörda av den tillståndsgivna verksamheten i den mening som avses i 16 kap. 12 § miljöbalken. Risken för olägenheter är i detta fall enbart teoretisk eller i vart fall obetydlig.

Länsstyrelsen i Västernorrlands län har yttrat sig och anfört i huvudsak följande. Området är inte av sådan karaktär att det med stöd av Naturvårdsverkets vägledning om industri och annat verksamhetsbuller, rapport 6538, finns skäl att generellt sänka bullernivåerna till 40 d(B) dagtid och 35 dB(A) nattetid eller ännu lägre nivåer. Det kan dock finnas skäl att sänka de tillåtna bullernivåerna med 5 dB(A) för det fall ljudet

innehåller ofta återkommande impulser m.m. i enlighet med vad som anges i Naturvårdsverkets vägledning.

MARK- OCH MILJÖÖVERDOMSTOLENS DOMSKÄL

Den fråga som Mark- och miljööverdomstolen har att pröva är om det var riktigt av mark- och miljödomstolen att avvisa A Bs, K Es och R Ns överklaganden.

Enskildas klagorätt i miljömål regleras i 16 kap. 12 § miljöbalken. Av bestämmelsen följer att överklagbara domar och beslut får överklagas av den som domen eller beslutet angår, om avgörandet har gått honom eller henne emot. I förarbetena till bestämmelsen anges att tolkningen av vem som ska ha rätt att överklaga ska vara generös (prop. 1997/98:45, del 1 s. 482 ff). Enligt praxis föreligger klagorätt för personer som kan tillfogas skada eller utsättas för annan olägenhet genom den verksamhet för vilken tillstånd söks, om risken för skada eller olägenhet rör ett av rättsordningen skyddat intresse och inte enbart är teoretisk eller helt obetydlig (se bl.a. NJA 2004 s. 590 I och II).

Avståndet mellan den planerade bergtäkten och klagandenas bostäder i Omsjö är cirka tre kilometer. Det är dock inte enbart avståndet som påverkar risken för störningar i omgivningen. Taktverksamhetens omfattning är givetvis också av betydelse. Risken för att klagandena utsätts för störningar och olägenheter från verksamheten, bl.a. buller, är i det aktuella fallet påverkad av den öppna topografin i landskapet, där takten är lokaliserad på en höjd synlig från vissa delar av Omsjö. Någon utredning som anger beräknade bullernivåer i omgivningen har inte bifogats bolagets ansökan vilket försvårar möjligheten att bedöma bullerförhållandena vid klagandenas bostäder. Av miljöprövningsdelegationens beslut framgår emellertid att de bullervillkor som tillståndet har förenats med har föreskrivits för att minska risken för bullerstörningar för närboende och att den närmsta bostadsbebyggelsen finns i Omsjö. Villkorspunkterna 5 och 7 i miljöprövningsdelegationens beslut anger vilka bullernivåer respektive vibrationshastigheter och luftstötsvågor som verksamheten inte får ge upphov till vid just denna bebyggelse. Bolaget har även som skyddsåtgärd åtagit sig att

lägga avbaningsmassor och krossupplag så att de kan fungera som bullerskydd mellan den planerade tåkten och Omsjö. Med beaktande av dessa förhållanden bedömer Mark- och miljööverdomstolen att risken för att klagandena utsätts för olägenheter från tåktverksamheten i form av buller inte endast är teoretisk eller helt obetydlig. De har därför haft rätt att överklaga miljöprövningsdelegationens beslut. Mark- och miljödomstolens dom ska därför undanröjas och målet återförvisas till mark- och miljödomstolen för fortsatt handläggning.

Domen får enligt 5 kap. 5 § lagen (2010:921) om mark- och miljödomstolar inte överklagas.

I avgörandet har deltagit hovrättsråden Anna Tiberg och Vibeke Sylten, tekniska rådet Anna-Lena Rosengardten och tf. hovrättsassessorn Rickard Forsgren, referent.

Föredragande har varit hovrättsfiskalen Kristina Dreijer.

ÖSTERSUNDS TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2015-02-16
meddelad i
Östersund

Mål nr M 1943-14

KLAGANDE

1. R N

2. A B

3. K E

4. Vilhelmina södra sameby

5. Voernese sameby

MOTPARTER

1. SCA Skog AB

2. Länsstyrelsen Västernorrland

ÖVERKLAGAT BESLUT

Miljöprövningsdelegationens beslut 2014-06-26 i ärende nr 551-868-13, se **bilaga 1**

SAKEN

Täktverksamhet, X i Sollefteå kommun

Dok.Id 217627

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 708 831 28 Östersund	Storgatan 6	063-15 06 00 E-post: mmd.ostersund@dom.se www.ostersundstingsratt.domstol.se	063-15 06 88	måndag – fredag 08:00-16:00

DOMSLUT

1. Mark- och miljödomstolen avvisar R Ns, A Bs och K Es överklaganden.
 2. Mark- och miljödomstolen undanröjer följande del av det överklagade beslutet under ”Ianspråktagande”:
 - *Tillståndet får inte heller tas i anspråk förrän tillståndet för vindkraftpark Fängsjön-Storsjöhöjden har tagits i anspråk.*
 3. Mark- och miljödomstolen ändrar det överklagade beslutet under ”Igångsättningstid” på det sätt att ”*Verksamheten ska ha satts igång två år efter att tillståndet till vindkraftpark Fängsjön-Storsjöhöjden tagits i anspråk*” ändras till ”*Verksamheten ska ha satts igång inom fem år efter att detta beslut vunnit laga kraft*”.
 4. Mark- och miljödomstolen avslår Vilhelmina södra samebys och Voernese samebys överklaganden
-

YRKANDEN M.M.

R N har i första hand yrkat att mark- och miljödomstolen ska upphäva Miljöprövningsdelegationens Västernorrlands läns (MPD) beslut att bevilja tillstånd och avslå SCA Skog ABs (bolagets) tillståndsansökan. Ifall tillstånd beviljas, har hon i andra hand yrkat att hon garanteras kostnadsfri indragning av kommunalt vatten om det skulle visa sig att vattnet sinar eller kvalitén blir dålig, samt att det föreskrivs villkor om förbud mot buller en gång i veckan.

A B och K E har yrkat att mark- och miljödomstolen ska upphäva MPD:s beslut och avslå bolagets tillståndsansökan.

Voernese sameby har yrkat enligt följande:

- i första hand yrkat att mark- och miljödomstolen ska upphäva MPD:s beslut att bevilja tillstånd och avslå bolagets tillståndsansökan.
- i andra hand yrkat att mark- och miljödomstolen ska upphäva MPD:s beslut att godkänna miljökonsekvensbeskrivningen och avvisa bolagets tillståndsansökan.
- i tredje hand yrkat att mark- och miljödomstolen ska ändra MPD:s beslut på det sätt att beslutet inte förenas med verkställighetsförordnande samt att tillståndet förenas med följande villkor avseende rennäringen:
 1. Produktionen får endast ske under barmarksperioden (1 maj – 31 oktober)
 2. SCA kross skall inför genomförande av arbeten såsom sprängning, kross, transporter m.m., inhämta medgivande från samebyn om domstolen finner att arbeten får genomföras under tidsperioden november till och med maj.
 3. SCA kross skall utge ersättning för de åtgärder samebyn nödgas vidta för att minimera olägenhet/störning på renskötseln samt utge ersättning för skada orsakad bolagets verksamhet.

Vilhelmina södra sameby har yrkat enligt följande:

- i första hand yrkat att mark- och miljödomstolen ska upphäva MPD:s beslut att bevilja tillstånd och avslå bolagets tillståndsansökan.

- i andra hand yrkat att mark- och miljödomstolen ska upphäva MPD:s beslut att godkänna miljökonsekvensbeskrivningen och avvisa bolagets tillståndsansökan.

UTVECKLING AV TALAN

R N

Till stöd för sin talan har hon, utöver vad hon anfört hos MPD, bifogat rapport, analysutlåtande, analysresultat avseende vattenprov samt kartor och anfört bl.a. följande. Hon är orolig för sitt brunnsvatten, eftersom hon tycker det verkar finnas en stor risk att hennes vatten blir påverkat. Av SGU:s yttrande framgår att avståndet till närmaste bebyggelse är ca 3 km och att risken för påverkan är liten. Enligt hennes bedömning innebär detta att det finns en risk för påverkan. Vidare kommer ljudet från den relativt högt belägna bergtäkten, att rulla ut över trädtopparna ner till Omsjö by.

A B och K E

Till stöd för sin talan har de, utöver vad de anfört hos MPD, bifogat en artikel, karta, kompletteringar till 2008 års Vindbruksplan, samt anfört bl.a. följande. De är åretruntboende och för dem kommer täkten förorsaka stora bullerproblem med tanke på höjden där täkten planeras och närheten till byn (ca 3 km). Vidare är det mycket sannolikt att grundvattnet och tillrinningsflödena till Karvsjön och Storsjön allvarligt kommer att skadas av bergtäktens miljöfarliga utsläpp.

Voernese sameby – grund förstahandsyrkande

Området utgör Voernese samebys vinterbetesmarker vilket innebär att renskötsel får bedrivas i området under perioden nov – april. Etableringsområdet utgör ett riksintresse för Voernese samebys renskötsel och fyller många viktiga funktioner. Området används i huvudsak under på vintern innan jul. Efter avlastning sprider sig renhjorden i området, där gott lavbete finns och efter en tid beger sig renarna österut. Vissa år betas området återigen under den tidiga våren, då laven lättare kan grävas fram om det tidigare under vintern varit betat. Det nu aktuella området utgör ett sammanhängande lavbetesområde som är av synnerlig vikt för Voernese sameby,

då det är tillfredsställande vad gäller tillgänglighet, storlek och betesro. Voernese sameby har på eget initiativ beställt en arkeologisk inventering. Bildmaterialet däri- från styrker lavens goda beskaffenhet.

Inom det tilltänkta etableringsområdet ligger för rennäringen utpekade riksintresse. För rennäringen utpekade riksintressen innebär enligt miljöbalken 3 kap. 5 § miljöbalken att området ska skyddas mot åtgärder som försvårar rennäringen bedrivande. Om det nu aktuella området bortfaller för renskötseln i området finns det inga reella förutsättningar för Voernese sameby att fortsätta bedriva en ekonomiskt hållbar renskötsel. Den sökta verksamheten är med beaktande av det anförda inte acceptabel och ansökan bör härav inte beviljas.

Vilhelmina södra sameby – grund förstahandsyrkande

Samebyns policy är att fortsätta bedriva en ekologisk och ekonomiskt hållbar renskötsel. En livskraftig och lönsam rennäring är beroende av tillgång till betesmarken, därför försöker samebyn slå vakt om dessa på ett framåtsyftande sätt. Detta försvåras av många motstående intressen, såsom olika markexploateringar. Det har aldrig tidigare förekommit så många exploateringsplaner inom deras samebys betesområde som under 2000-talet, vilket påverkar deras psykosociala situation på ett negativt sätt med ständig oro för rennäringens framtid.

Verksamheten som bedrivs i Vilhelmina södra sameby är en dynamisk process, föränderlig men ändå statisk över både tid och rum. Faktorer som kan påverka och förändra driften periodvis eller för alltid är inverkan av väderförhållanden, påverkan från intrång, såsom rovdjur, skogsbruk, vatten- och vindkraft, täktverksamheter, infrastruktur, det rörliga friluftslivet, gruvsdrift, turismen och mycket mer. Den sökta verksamheten är med beaktande av det anförda inte acceptabel och ansökan bör härav inte beviljas.

**Voernese sameby och Vilhelmina södra samebys (samebyarna) – grunder
förstahandsyrkande, till den del de är lika**

De två samebyarna bedriver renskötsel i det tilltänkta etableringsområdet, och har idag vinterbetande renhjordar i området. Den planerade vindparken Fängsjön, i anslutning till den planerade berg- och moräntakten och konsekvenserna av den nu ansökta verksamheten måste ses i en större kontext, tillsammans med vindparken samt övriga intrång.

Renskötsel är en av de bärande delarna av den samiska kulturen. Under mycket lång tid har de renskötande samerna utvecklat ett sätt att leva med renar som gör att man kan få sin utkomst från detta. Renskötseln ger också många andra värden till det samiska och svenska samhället. Renskötsel bygger på att renarna ska kunna beta över stora området.

All betesmark är värdefull för samebyarnas förmåga att bedriva rationell och hållbar renskötsel. Om ett område används ett år eller inte beror på betesförhållanden och på tidigare användning av område. En del år behöver områden som använts återhämta sig för att undvika betesslitage. Avgörande är bland annat att det finns sammanhängande lavmarker under vintertid att tillgå och att dessa är tillfredsställande vad gäller tillgänglighet, storlek och betesro.

Renskötselns markanvändning varierar med årstiderna beroende på bl.a. temperatur, nederbörd och vindförhållanden och måste anpassas efter faktiska förhållanden. Näringen är arealkrävande eftersom den bedrivs extensivt. Enhetliga betesområden har med åren splittrats sönder genom samhällsutvecklingen och kan idag inte användas för effektiv rennäring, vilket ställer näringen inför ständiga omställningsproblem. Ytterligare exploateringar inom samebyn leder således till stora adderande konsekvenser. En eventuell täkt inom tilltänkt etableringsområdet kommer att påverka samebyarnas renskötsel negativt samt medföra en avsevärd olägenhet för renskötseln.

Vinterbetet är renskötselns ”flaskhals”. Att vinterbetet utgör rennäringens flaskhals innebär att tillgången på vinterbete ytterst styr stoleken på renhjorden. Kvalitén och kvantiteten av vinterbetet är av avgörande betydelse för renhjordens överlevnad och reproduktion. Bristande fodertillgång vintertid kan leda till att vajorna inte blir dräktiga och resultera i fosterresorptioner och kastningar eller i svaga, underviktiga kalvar som inte har någon reell möjlighet att överleva (se Rehbinder Claes, ”Renen och rensjukdomar”, 1999, s 47).

Vid en etablering av ansökt verksamhet kommer samebyarna inte bara gå miste om det angivna viktiga funktioner som etableringsområdet utgör. Samebyarna kommer också att gå miste om det viktiga bete som området utger. Samebyarna är redan idag hårt trängd av bl.a. angränsande samebyar, skogsbruk, vindkraft, jakt, rovdjurstryck m.m.

Regeringen har vid ett flertal tillfällen särskild uttryckt att rennäringen är en förutsättning för den samiska kulturen, vars fortlevnad måste garanteras (se t.ex. prop. 1985/86:3 s. 57 f., prop. 1976/77:80 s. 108 f, bet. 1976/77:KrU43 s. 4f, rskr. 1976/77:289).

Regeringen har särskilt uttryckt att det måste finnas grundläggande förutsättningar för rennäringen inom varje sameby. Sådana förutsättningar handlar om att det ska finnas en säker tillgång till sådana områden som har avgörande betydelse för möjligheterna att bedriva renskötsel. Som exempel nämns flyttleder, sambandsområden, uppsamlingsområden och betesområden. Dessa områden upptas också ofta som riksintressen för rennäringen, så även i detta fall. Samebyarna vill påtala att det allmänna intresset för rennäringen inte enbart utgörs av riksintressen utan omfattar i stort sett hela samebyarnas markanvändningsområden. Enligt miljöbalken ska det allmänna intresset så långt som möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt försvåra näringens bedrivande. De områden som utgör riksintresse ska utan vidare skyddas mot sådana åtgärder.

När intrång sker på renbetesmarken kan berörda renskötare i vissa fall omstrukturera renskötselarbetet för t.ex. bete, samlingar och flyttningar. För samebyarna är det dock inte möjligt att genomföra något omlägningsarbete av renskötseln i området eftersom samebyarna saknar alternativa betesland.

Sökanden synes mena att etableringsområdet för den tilltänkta verksamheten endast utgörs av det faktiska område som verksamheten i sig tar i anspråk. Forskning visar dock att gruvverksamhet och andra tekniska ingrepp medför en störningseffekt för renar inom ett större område från störningskällan. Denna forskning har pågått under 15-20 år och har kontinuerligt uppvisat mer och mer samstämmiga resultat. Det finns en påtaglig s.k. undvikelseffekt för renar av tekniska ingrepp och mänsklig aktivitet. I Norge har forskningen bl.a. lagts till grund för domar och ansetts visa att undvikelseffekter förekommer. Mark- och miljööverdomstolen har också följderiktigt i en dom den 23 november 2011 (mål nr M 824-11) bekräftat att forskningsläget nu är sådant att det kan konstateras att tekniska ingrepp, människonärvaro och buller medför en kraftig störningspåverkan på närliggande renskötsel. Beträffande en vindkraftspark konstaterade domstolen att störningszonen var fem kilometer.

Verksamheten ska enligt ansökan innefatta avbaning, borring, sprängning, krossning, transporter m.m. Detta kommer att ske med en stor mängd diverse olika maskiner. Detta innebär att ett flertal personer kommer att närvara för att arbeta i verksamheten vilket medför stor mänsklig närvaro vid etableringsområdet.

De störningar och den störningszon som uppkommer vid aktuell verksamhet kommer härigenom sannolikt att vara betydligt större än den störningszon om 5 km som enligt angiven dom genereras av en vindkraftspark. Även i bullerhänseende torde det vara uppenbart att verksamheten ger upphov till betydligt större störningar än vad en vindkraftspark gör.

Voernese sameby – grund andrahandsyrkande

Voernese sameby bifogat en rapport avseende en arkeologisk inventering samt anfört bl.a. följande. Med tillämpning av försiktighetsprincipen ska den sökta verk-

samheten inte tillåtas då påverkan på rennäringen inte utretts tillräckligt. De allvarliga bristerna i miljökonsekvensbeskrivningen utgör hinder för att meddela tillstånd till den sökta verksamheten. Det är sökanden som ska visa att den sökta verksamheten inte påverkar rennäringen i området på ett oacceptabelt sätt. Bolaget måste komplettera miljökonsekvensbeskrivningen med en utredning avseende konsekvenser för renskötseln samt en komplettering av växtinventeringen och en arkeologisk inventering.

I nuläget är det oklart om Länsstyrelsen i Västernorrlands län ålagt exploitören att beställa någon fornminnesinventering av det aktuella området, varför Voernese sameby låtit utföra en sådan. Skyddet för ägo gränserna och de torrakor som finns inom det aktuella området, bör undersökas. Vidare bör en fördjupad inventering genomföras vad gäller större fåglar, såsom kungsörn och fiskljuse.

Vilhelmina södra sameby - grund andrahandsyrkande

Med tillämpning av försiktighetsprincipen ska den sökta verksamheten inte tillåtas då påverkan på rennäringen inte utretts fullständigt. De allvarliga bristerna i miljökonsekvensbeskrivningen utgör hinder för att meddela tillstånd till den sökta verksamheten. Det är sökanden som ska visa att den sökta verksamheten inte påverkar rennäringen i området på ett oacceptabelt sätt.

Samebyarna – grunder andrahandsyrkande, till den del de är lika

Den miljökonsekvensbeskrivning som bifogats ansökan innehåller direkta felaktigheter avseende rennäringen och samebyarnas markanvändning. Felaktigheterna gäller främst samrådsförfarandet, slutsatserna kring påverkan på rennäringen och uppfattningen över alternativa renbetesmarkers tillgång.

Voernese sameby – grund tredjehandsyrkande

Produktionen ska i huvudsak ske under barmarksperioden för att undvika störningar och olägenheter på renskötseln. För att undvika stor skada på renskötselns utövande är det nödvändigt att åtgärder vidtas såsom bevakning m.m. Om inte dessa åtgärder vidtas för att minimera påverkan kommer de skador som samebyn drabbas av att bli

avsevärt mycket större än om förebyggande åtgärder vidtagits. Kostnader för dessa åtgärder ska åläggas verksamhetsutövaren, d.v.s. bolaget.

DOMSKÄL

R Ns, AA Bs och K Es överklaganden

Enligt 16 kap. 12 § första stycket 1 p. miljöbalken får överklagbara domar och beslut överklagas av den som domen eller beslutet angår, om avgörandet har gått honom eller henne emot. Enligt mark- och miljödomstolens bedömning är inte R Ns, A Bs och K Es boenden belägna i så nära anslutning till det planerade verksamhetsområdet att de riskerar att utsättas för olägenheter på sätt som medför klagorätt enligt 16 kap. 12 § miljöbalken. Det har heller inte framkommit någon annan omständighet som skulle kunna utgöra grund för klagorätt. Deras överklaganden ska därför avvisas.

Samebyarnas överklaganden

Föreligger skäl att upphäva MPD:s beslut och avvisa bolagets tillståndsansökan?

Inledningsvis anser mark- och miljödomstolen att miljökonsekvensbeskrivningen uppfyller kraven i miljöbalken. Den ska således godkännas och kan tillsammans med övrigt underlag läggas till grund för prövningen. Till följd härav kan samebyarnas yrkanden om upphävande av MPD:s beslut och avvisning av bolagets ansökan inte vinna bifall.

Föreligger skäl att upphäva MPD:s beslut och avslå bolagets tillståndsansökan?

Av 3 kap. 5 § miljöbalken framgår bl.a. att mark- och vattenområden som har betydelse för rennäringen så långt möjligt ska skyddas mot åtgärder som påtagligt försvåra rennäringens bedrivande. Områden som är av riksintresse för rennäringen ska skyddas mot sådana åtgärder.

Mark- och miljödomstolen konstaterar att nu aktuellt område är av riksintresse för rennäringen, varför området ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan försvåra rennäringens bedrivande. Mark- och miljödomstolen har därför att pröva denna omständighet. Samebyarna har i sina överklaganden bl.a. gjort gällande att en etable-

ring av täktverksamheten skulle förstöra tillgången till ett område av sammanhängande lavmarker som är av synnerlig vikt för bedrivandet av rennäringen, samt att täktverksamheten sannolikt skulle innebära en störningszon betydligt större än 5 km. De har vidare påpekat att de inte bara berörs av den nu aktuella täktverksamheten, utan av ett stort antal olika verksamheter m.m. med en sammanlagd negativ effekt på rennäringen.

Mark- och miljödomstolen noterar att MPD, vid dagen för dom i detta mål, ännu inte fattat något beslut avseende den planerade vindkraftparken Fängsjön-Storsjöhöjden, varpå någon eventuell påverkan på rennäringen från denna planerade vindkraftpark inte kan beaktas vid denna prövning. Bolaget har också uppgett att verksamheten kommer att bedrivas i 0-2 kampanjer per år, dvs. vissa år kommer ingen verksamhet alls att bedrivas i tåkten. Normalt varar en sådan kampanj 3-6 veckor. Mark- och miljödomstolen finner inte heller att det kring området i övrigt föreligger sådana störningskällor som i kombination med täktverksamheten skulle kunna utgöra sådan kumulativ påverkan att bedrivande av rennäringen påtagligt skulle försvåras på grund av detta.

Den planerade täktverksamheten omfattar, enligt mark- och miljödomstolens bedömning, ett förhållandevis litet område. Villkor 12 i tillståndet föreskriver att inför period när rennäring bedrivs i området ska verksamhetsutövaren informera och samråda med berörda samebyar och tillsynsmyndigheten om den planerade verksamheten i tåkten under perioden, samt att verksamhetsutövaren därefter ska redovisa för samebyn och tillsynsmyndigheten vilka försiktighetsåtgärder man avser att vidta i syfte att minimera störningarna för rennäringen.

Sammanfattningsvis delar mark- och miljödomstolen MPD:s bedömning att den sökta verksamheten inte kan anses påtagligt försämra förutsättningarna för bedrivande av rennäring eller vara oförenligt med det utpekade riksintresset för rennäring. Mot bakgrund av det ovan anförda avslår mark- och miljödomstolen samebyarnas yrkanden om upphävande av MPD:s beslut samt avslag på tillståndsansökan.

Föreligger skäl att föreskriva de villkor som Voernese sameby framställt i sitt tredjehandsyrkande?

Med beaktande av det villkor MPD föreskrivit i tillståndsbeslutet, och som redogjorts för ovan, saknas enligt mark- och miljödomstolens bedömning skäl att föreskriva sådana villkor som Voernese sameby framställt i sitt tredjehandsyrkande. Mark- och miljödomstolen konstaterar även att MPD:s beslut inte förenats med något verkställighetsförordnande, varför det saknas anledning att ta ställning till Voernese samebys yrkande om att beslutet inte ska förenas med ett sådant förordnande. Även Voernese samebys överklagande ska därför avslås i sin helhet.

Övrigt

Mark- och miljödomstolen noterar att MPD i sitt beslut angett följande under ”Ianspråktagande”:

”Tillståndet får inte heller tas i anspråk förrän tillståndet för vindkraftpark Fängsjön-Storsjöhöjden har tagits i anspråk”.

Mark- och miljödomstolen noterar även att MPD i sitt beslut angett följande under ”Igångsättningstid”:

”Verksamheten ska ha satts igång två år efter att tillståndet till vindkraftpark Fängsjön-Storsjöhöjden tagits i anspråk”.

Enligt mark- och miljödomstolens bedömning saknas lagstöd för att göra ianspråktagandet av tillståndet till tåkten beroende av ianspråktagandet av tillståndet till vindkraftparken Fängsjön-Storsjöhöjden, som f.n. handläggs av MPD i ett annat ärende. Beslutet ska därför undanröjas i denna del.

Enligt mark- och miljödomstolens bedömning saknas även lagstöd för att göra beslutet om igångsättningstiden beroende av ianspråktagandet av ett annat tillstånd. Beslutet ska därför i denna del ändras på det sätt som framgår av domslutet.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se **bilaga 2** (DV 427)

Överklagande senast den 9 mars 2015. Prövningstillstånd krävs.

På mark- och miljödomstolens vägnar

Lars-Göran Bennmarker

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Lars-Göran Bennmarker och tekniska rådet Ove Eriksson samt de särskilda ledamöterna Sven Olof Gustafsson och Nils Johnsson. Föredragande har varit beredningsjuristen Ewa Holmberg.